

LATVIJAS KŪDRAS ASOCIĀCIJA

KŪDRAS IEGUVES SERTIFIKĀCIJAS NOLIKUMS

APSTIPRINĀTS

Latvijas Kūdras asociācijas

Biedru 2017.gada 21. decembra sapulcē

Rīga

2017

SATURS

Ievads.....	3
1. Vispārīgie jautājumi	4
2. Termini	4
3. Sertifikāta darbības termiņš un tā uzraudzība	5
4. Sertifikācijas kārtība.....	5
5. Sertifikāta darbība	7
6. Sertifikāta saņēmēja atbildība, kritēriju pārbaude un sertifikāta anulēšana	7
7. Sertifikācijas komisija un tās darbība	7
8. Sertifikācijas kritēriji.....	8
8.1. Kritērijs - Derīgo izrakteņu ieguves vietas dokumentācija.....	8
8.2. Kritērijs - Kūdras ieguves vietas nospraušana apvidū.....	8
8.3. Kritērijs - Kūdras ieguves vietas hidrotehniskā sistēma.....	8
8.4. Kritērijs - Kūdras ieguves lauku tehniskais stāvoklis un kūdras ieguve	9
8.5. Kritērijs - Dārkopības kūdras ieguves lauku aizsardzība no nezālēm	9
8.6. Kritērijs - Ugunsdrošības prasības.....	10
8.7. Kritērijs - Vides aizsardzības prasības.....	11
8.8. Kritērijs – Personāla kvalifikācija kūdras ieguves jomā.....	11
8.9. Kritērijs – Darba aizsardzības pasākumi	12
8.10. Kritērijs - Darba tiesības	12

IEVADS

Pamats ilgtspējīgai, racionālai, tiesiskai un efektīvai kūdras ieguves vietu apsaimniekošanai, vienlaikus nodrošinot augstas kvalitātes kūdras produkcijas ražošanu, ir visu ar kūdras ražošanu saistīto procesu ievērošana un nodrošināšana, kas atbilst noteiktu kritēriju kopumam. Šie kritēriji ietver nozari reglamentējošo normatīvo aktu prasību izpildi, kā arī labas prakses ievērošanu kūdras ieguves vietās un ražošanas procesos, vides aizsardzības prasību un darba tiesību normu ievērošanu.

Kūdras ieguves vietas un procesu sertifikācijai tiek izvirzīti kritēriji šādās jomās:

- nepieciešamā dokumentācija un kūdras ieguves vietas nospraušana apvidū;
- hidrotehniskā sistēma un kūdras lauku tehniskais stāvoklis;
- dārzkopības kūdras ieguves lauku aizsardzība no nezālēm;
- ugunsdrošības prasību izpilde;
- vides aizsardzības prasību izpilde;
- personāla kvalifikācija;
- darba aizsardzība un darba tiesību ievērošana.

Kūdras ieguves vietas sertificēšanai tiek izveidota sertificēšanas komisija.

Uzsākot ieguves vietas sertifikācijas procesu, vispirms tiek izvērtēta iesniedzēja iesniegtās dokumentācijas atbilstība izvirzītajiem kritērijiem. Pēc iesniegto dokumentu pārbaudes sertifikācijas komisija pieņem lēmumu par iesniegtā pieteikuma noraidīšanu un atgriešanu iesniedzējam trūkumu novēršanai vai par kūdras ieguves vietas pārbaudi apvidū.

Kūdras ieguves vietas stāvoklis tiek novērtēts galvenokārt vizuāli, pēc esošās tehniskās un citas dokumentācijas. Atbilstību kritērijiem, kuram ir norādītas konkrētas skaitliskas vērtības, nosaka, veicot kontrolmērījumus kūdras ieguves vietā.

Sertificēta tiek visa ieguves vietas platība, neatkarīgi no iegūstamās produkcijas veida.

1. Vispārīgie jautājumi

- 1.1. Kūdras ieguves sertifikācijas (turpmāk arī KIS) kārtība (turpmāk – nolikums) nosaka kārtību un kritērijus, pēc kuriem novērtē kūdras ieguves vietas apsaimniekošanas un kūdras ieguves procesus, lai nodrošinātu ilgtspējīgu, tiesisku, efektīvu un racionālu kūdras ieguves vietu apsaimniekošanu, nodrošinot augstas kvalitātes kūdras resursu ieguvu.
- 1.2. Kūdras ieguves sertifikācijas mērķi ir:
  - 1.2.1. nodrošināt un uzlabot kūdras ieguves vietu kvalitāti un efektīvu apsaimniekošanu, paaugstinot kūdras ieguves procesu efektivitāti, veicinot racionālu, vidi saudzējošu kūdras ieguvu, ievērojot prasības darba aizsardzības un nodarbinātības jomā;
  - 1.2.2. novērtēt, vai kūdra tiek iegūta atbilstoši normatīvo aktu prasībām, kūdras ieguves efektivitāti, vienlaikus nodrošinot augstas kvalitātes kūdras produkcijas izejmateriāla ieguvu;
  - 1.2.3. nodrošināt vides aizsardzības un darba tiesību normatīvā regulējuma ievērošanu kūdras ieguves vietas apsaimniekošanas, uzturēšanas un kūdras ieguves procesos;
  - 1.2.4. sniegt kūdras ieguves uzņēmumam ieteikumus ražošanas procesu sakārtošanā;
  - 1.2.5. sniegt informāciju patērētājiem par labas prakses principiem un kritērijiem kūdras ieguves vietu apsaimniekošanā, kas apliecina, ka kūdra nāk no ieguves vietas, kura tiek apsaimniekota ekonomiski izdevīgi, sociāli taisnīgi, ievērojot izvirzītos vides aizsardzības nosacījumus;
  - 1.2.6. veicināt valsts iestāžu un institūciju uzraudzības un kontroles iespējas;
- 1.3. Kūdras ieguves sertifikācijas kārtība attiecas uz kūdras ieguves vietām, kurās tiek veikta kūdras ieguve saskaņā ar normatīvajiem aktiem;
- 1.4. Dalība Latvijas Kūdras asociācijas (turpmāk - LKA) sertifikācijā ir brīvprātīga;
- 1.5. Kūdras ieguves sertifikāciju veic pēc šajā nolikumā apstiprinātiem kritērijiem. Kritēriji nodrošina 1.2. apakšpunktā minēto mērķu sasniegšanu;
- 1.6. Netiek vērtēts uzņēmuma ekonomiskais potenciāls.

2. Termins

- 2.1. **Pretendents** – fiziska vai juridiska persona, kas šajā nolikumā noteiktajā kārtībā pieteikusies kūdras ieguves vietas sertifikācijai;
- 2.2. **Sertifikāta saņēmējs** – pretendents, kas noteiktajā kārtībā ir saņēmis Kūdras ieguves sertifikātu;
- 2.3. **Kūdras ieguves vieta** – kūdras ieguvei izsniegtas zemes dzīļu izmantošanas licences laukums vai tā daļa, kam šajā nolikumā noteiktajā kārtībā izsniegts kūdras ieguves sertifikāts;
- 2.4. **Sertifikācijas komisija** - šajā nolikumā noteiktajā kārtībā izveidota komisija, kas veic kūdras ieguves vietas sertifikāciju un piešķirtā sertifikāta uzraudzību.

3. Sertifikāta darbības termiņš un tā uzraudzība

- 3.1. Kūdras ieguves sertifikāta (1.pielikums) derīguma termiņš atbilst zemes dziļļu izmantošanas licences termiņam vai līdz brīdim, kad uzņēmums iesniedz pieteikumu par atteikšanos no sertifikāta;
- 3.2. Lai nodrošinātu sertifikācijas kritēriju izpildi sertificētajā kūdras ieguves vietā un kūdras ieguves procesos, sertifikācijas komisija veic kūdras ieguves vietas uzraudzību, apmeklējot to ne retāk kā vienu reizi trīs gados.

4. Sertifikācijas kārtība

- 4.1. Tiesības pretendēt uz kūdras ieguves sertifikātu ir jebkurai fiziskai vai juridiskai personai (turpmāk – pretendents), kura atbilst šādām prasībām:
  - 4.1.1. normatīvajos aktos noteiktā kārtībā reģistrēta Latvijas Republikas Uzņēmuma reģistrā, ja pretendents nav fiziska persona;
  - 4.1.2. ir zemes īpašnieks vai persona, kas ar zemes īpašnieku, valdītāju vai pilnvaroto personu noslēgusi līgumu, kurā norādīts zemes dziļļu izmantošanas veids;
  - 4.1.3. pretendentam ir izsniegta un ir spēkā zemes dziļļu izmantošanas licence kūdras ieguvei sertificējamai kūdras ieguves vietai;
  - 4.1.4. pretendentam nav ierosināts maksātnespējas process vai uzsākta tā likvidācija;
- 4.2. Sertifikācijas komisija vērtē atbilstību katram šī nolikuma 8. punktā noteiktajam kritērijam, bet ne atsevišķām tā prasībām, piešķirot novērtējumu – “atbilst” vai “neatbilst”;
- 4.3. Vērtējums “atbilst” tiek piešķirts, ja kritērijā noteiktās prasības izpildītas vairāk kā par 80 procentiem, vērtējums “neatbilst” tiek piešķirts, ja kritērijā noteiktās prasības izpildītas mazāk par 80 procentiem no kritērijā noteiktā;
- 4.4. Sertifikāta saņemšanai pretendents iesniedz Pieteikumu kūdras ieguves vietas sertificēšanai (turpmāk – pieteikums) (2.pielikums). Pieteikumu un citus šajā nolikumā minētos dokumentus var iesniegt elektroniski. Pieteikumam pievieno šādus dokumentus vai to kopijas:
  - 4.4.1. kompetentas institūcijas izsniegta zemes dziļļu izmantošanas licence un derīgo izrakteņu atradnes pase, ja tās jāsaņem atbilstoši normatīvajiem aktiem par zemes dziļļu izmantošanu;
  - 4.4.2. kompetentas institūcijas lēmums, kas apliecina, ka pretendentam ir spēkā esošs derīgo izrakteņu ieguves projekts, vai pretendenta apliecinājums, ka derīgo izrakteņu ieguves projekts izstrādāts pirms 2012.gada 25.augusta¹ atbilstoši attiecīgajā laikposmā piemēroto normatīvo aktu prasībām, ir spēkā līdz tā īstenošanas beigām, tas nav pretrunā ar zemes dziļļu izmantošanas licences nosacījumiem;

---

¹ Datums, kad stājas spēkā Ministru kabineta 2012.gada 21.augusta noteikumi Nr.570 „Derīgo izrakteņu ieguves kārtība”

- 4.4.3. zemes īpašuma tiesības apliecinājoši dokumenti, ja pieteikumu iesniedz zemes īpašnieks, vai spēkā esošs zemes nomas līgums, ja zemes dzīļu izmantošanas tiesības piešķirtas, pamatojoties uz zemes nomas līgumu, kas noslēgts starp zemes dzīļu izmantotāju un zemes īpašnieku, tiesisko valdītāju vai pilnvaroto personu;
- 4.4.4. sertificējamās kūdras ieguves vietas robežu shēma;
- 4.4.5. maksājuma dokumenta kopija, kas apliecina 4.12. apakšpunktā noteiktās samaksas veikšanu;
- 4.4.6. pretendenta apliecinājums, ka tam nav uzsākts maksātnespējas vai likvidācijas process;
- 4.4.7. citi dokumenti pēc pretendenta ieskatiem;
- 4.5. Sertifikācijas komisijas pārstāvis var pieprasīt iesniedzējam papildus informāciju un dokumentus;
- 4.6. Sertifikācijas komisija pretendenta iesniegtos dokumentus izvērtē piecu darba dienu laikā. Ja sertifikācijas komisija konstatē trūkumus iesniegto dokumentu sastāvā un noformēšanā, iesniegtie dokumenti pēc šajā punktā minētā izvērtēšanas termiņa tiek atgriezti labojumu veikšanai, norādot novēršamos trūkumus;
- 4.7. Ja Sertifikācijas komisija pretendenta iesniegtajos dokumentos konstatē nebūtiskus trūkumus un pretendents var tos novērst 14 darba dienu laikā no Sertifikācijas komisijas lēmuma pieņemšanas brīža, Sertifikācijas komisija ir tiesīga pieņemt lēmumu par kūdras ieguves vietas pārbaudi un apsekošanu;
- 4.8. Pēc pilnīgi noformēta pieteikuma saņemšanas Sertifikācijas komisija 30 (trīsdesmit) dienu laikā apseko kūdras ieguves vietu, un, balstoties uz iesniegtajiem dokumentiem un kūdras ieguves vietas apsekošanas rezultātiem, izvērtē kūdras ieguves vietas atbilstību sertifikācijas kritērijiem un lemj par sertifikāta izsniegšanu, tā darbības termiņa pagarināšanu vai atteikumu;
- 4.9. Ja Sertifikācijas komisija atsaka sertifikāta piešķiršanu, tā desmit darba dienu laikā pretendentam nosūta rakstisku paziņojumu, kurā norāda motivētus sertifikāta izsniegšanas atteikuma iemeslus;
- 4.10. Ja pretendents saņēmis atteikumu piešķirt sertifikātu, tas atkārtotu pieteikumu kūdras ieguves vietas sertifikācijai var iesniegt tikai pēc atteikumā norādīto trūkumu novēršanas, bet ne ātrāk kā pēc diviem mēnešiem no atteikuma saņemšanas brīža;
- 4.11. Pieteikumu sertifikāta darbības termiņa pagarināšanai iesniedz ne vēlāk kā 15 darba dienas pirms sertifikāta darbības termiņa beigām. Ja pieteikums sertifikāta darbības termiņa pagarināšanai iesniegts vēlāk kā 15 darba dienas pirms sertifikāta darbības termiņa beigām, sertifikācijas komisija var izskatīt tikai jauna sertifikāta izsniegšanu.
- 4.12. Maksa par sertifikāciju, sertifikāta darbības pagarināšanu un uzraudzību ir šāda:
  - 4.12.1. vienas kūdras ieguves vietas sertifikācija – 3000 *euro*;
  - 4.12.2. sertificētās kūdras ieguves vietas uzraudzība – 1500 *euro*;
  - 4.12.3. atkārtots kūdras ieguves vietas novērtējums - 1500 *euro*;

- 4.12.4. ja sertificēšanas komisija piesaista ekspertu, maksu par eksperta darbu sedz pretendents.

5. Sertifikāta darbība

- 5.1. Sertificēšanas komisijas izsniegtais sertifikāts apliecina, ka pretendents ir izpildījis šajā nolikumā noteiktos sertificēšanas kritērijus;
- 5.2. Sertifikāts ir apliecinājums kūdras izcelsmes vietas un ieguves procesa kvalitātei. Sertifikāta darbības laikā sertifikāta saņēmējam ir tiesības saražoto produkciju marķēt ar KIS zīmolu (3. pielikums);
- 5.3. Sertifikāta saņēmējam ir tiesības sertifikāta numuru uzrādīt uzņēmuma saimnieciskās darbības dokumentācijā.

6. Sertifikāta saņēmēja atbildība, kritēriju pārbaude un sertifikāta anulēšana

- 6.1. Sertifikāta saņēmējs ir atbildīgs par sertifikācijas kritēriju ievērošanu;
- 6.2. Sertifikātu anulē:
  - 6.2.1. ja ir saņemta valsts vai pašvaldības uzraudzības vai kontroles institūciju vai atsevišķu uzņēmumu rakstiski ziņojumi par sertifikāta saņēmēja darbības neatbilstību kūdras ieguves sertifikātam vai sertifikāta saņēmējs ir sniedzis nepatiesas ziņas, sertifikācijas komisija pārbauda saņemto informāciju un, ja nepieciešams, lemj par sertifikāta anulēšanu;
  - 6.2.2. ja kompetentā institūcija atbilstoši normatīvo aktu prasībām pieņēmusi lēmumus par zemes dziļū izmantošanas ierobežošanu vai apturēšanu vai licences atcelšanu;
  - 6.2.3. ja pieņemts lēmums par uzņēmuma likvidāciju;
- 6.3. Par sertifikāta anulēšanu Sertifikācijas komisija informē sertifikāta saņēmēju rakstiski ne vēlāk kā trīs darba dienu laikā pēc lēmuma pieņemšanas;
- 6.4. Sertifikācijas komisija sertifikāta darbības laikā ir tiesīga pārbaudīt jebkura sertifikācijas kritērija izpildi sertificētajā kūdras ieguves vietā.

7. Sertifikācijas komisija un tās darbība

- 7.1. Kūdras ieguves vietas sertificēšanai saskaņā ar šo nolikumu izveido Sertifikācijas komisiju, kas sastāv no pieciem locekļiem, viens no komisijas locekļiem ir Latvijas Kūdras asociācijas darbinieks;
- 7.2. Sertifikācijas komisijas sastāvu izvirza valde un apstiprina LKA padome;
- 7.3. Sertifikācijas komisija ir tiesīga pieaicināt neatkarīgus ekspertus. Eksperta atzinumam ir ieteikuma raksturs;
- 7.4. Par darbu Sertifikācijas komisijā tās locekļi un neatkarīgie eksperti saņem atalgojumu;
- 7.5. Sertifikācijas komisijas darbu finansē un tehniski nodrošina LKA;

7.6. Sertifikācija komisija, uzsākot kūdras ieguves sertifikāciju konkrētā objektā, ievēl komisijas priekšsēdētāju;

7.7. Sertifikācijas laikā Pretendenta pārstāvis (pārstāvji) sertifikācijas komisiju iepazīstina ar visiem šajā nolikumā minētajiem dokumentiem (projektu, žurnāliem, instrukcijām u.c.) un spēj atbildēt uz komisijas uzdotajiem jautājumiem;

7.8. Par sertifikācijas rezultātiem sertifikācijas komisija uzraksta protokolu, kurā atspoguļots tās lēmums par sertifikāta piešķiršanu vai nepiešķiršanu Pretendentam. Protokolu paraksta visi komisijas locekļi.

8. Sertifikācijas kritēriji

8.1. Kritērijs - Derīgo izrakteņu ieguves vietas dokumentācija

8.1.1. kūdras ieguves vietai ir spēkā kompetentās iestādes izsniegta zemes dzīļu izmantošanas licence, derīgo izrakteņu ieguves limits, atradnes pase, ja šādi dokumenti jāsaņem atbilstoši normatīvajiem aktiem par zemes dzīļu izmantošanu;

8.1.2. Kūdras ieguves vietai ir izstrādāts un normatīvajos aktos noteiktā kārtībā saskaņots derīgo izrakteņu ieguves projekts vai derīgo izrakteņu ieguves projekts, kas izstrādāts pirms 2012.gada 25.augusta² atbilstoši attiecīgajā laikposmā piemēroto normatīvo aktu prasībām, ir spēkā līdz tā īstenošanas beigām. Izstrādātais derīgo izrakteņu ieguves projekts nav pretrunā ar zemes dzīļu izmantošanas licences nosacījumiem;

8.1.3. Kūdras ieguves vietā ir norīkots par ieguves darbu norisi un iegūto derīgo izrakteņu apjoma vai daudzuma uzskaiti atbildīgais darbinieks;

8.1.4. Atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajam tiek veikta iegūto derīgo izrakteņu uzskaitē. Ir iekārtots derīgo izrakteņu ieguves uzskaites žurnāls;

8.2. Kritērijs - Kūdras ieguves vietas nospraušana apvidū

8.2.1. Ģeodēzisko darbu veikšanai sertificēta persona apvidū ir nospraudusi kūdras ieguves vietas licences laukuma robežas un par robežu nospraušanu sastādīts akts;

8.2.2. Kūdras ieguves vietas licences laukums atbilstoši normatīvo aktu prasībām nostiprināts ar noteikta parauga robežzīmēm;

8.2.3. Uzstādīts informatīvais stends, kurā norādīts atradnes nosaukums, informācija par licences adresātu;

8.3. Kritērijs - Kūdras ieguves vietas hidrotehniskā sistēma

8.3.1. Kūdras ieguves vietas nosusināšanas sistēmā ietilpstošie kontūrgrāvji, savācējgrāvji un novadgrāvji tiek uzturēti tādā tehniskajā stāvoklī, kas nodrošina brīvu ūdens

---

² Datums, kad stājas spēkā Ministru kabineta 2012.gada 21.augusta noteikumi Nr.570 „Derīgo izrakteņu ieguves kārtība”

novadīšanu uz promteku pašteces ceļā, izņemot gadījumus, kad ūdens novadīšana no kūdras ieguves vietas tiek nodrošināta ar sūkņu stacijas palīdzību;

- 8.3.2. Kartu grāvju caurtekām jābūt aprīkotām ar aizsargierīcēm pret sanešiem;
- 8.3.3. Kūdras ieguves vietas kartu grāvju dziļums nodrošina nepieciešamo nosusināšanas normu;
- 8.3.4. Tiek nodrošināta regulāra kūdras ieguves vietas hidrotehniskās sistēmas elementu uzturēšana un remonts;
- 8.3.5. Promtekai vai sūkņu stacijai jānodrošina piemērots hidroloģiskais režīms nepārtrauktai kūdras ieguvei kūdras ieguves sezonas ietvaros;
- 8.3.6. Promtekai vai sūkņu stacijai jānodrošina, lai ūdens novadīšana no ieguves vietas nepasliktinātu ūdens režīmu blakus esošajās platībās;
- 8.3.7. Visu noteci no ieguves vietas jānovada, izmantojot sedimentācijas baseinus vai cita veida būves vai iekārtas, lai ierobežotu kūdras smelknes un citu biogēno elementu nonākšanu ūdenstilpēs vai ūdenstecēs;
- 8.3.8. Kūdras ieguves vietas hidrotehniskās sistēmas un ūdens noteces stāvokli vērtē vizuāli;

8.4.Kritērijs - Kūdras ieguves lauku tehniskais stāvoklis un kūdras ieguve

- 8.4.1. tiek nodrošināta regulāra kūdras ieguves lauku profilēšana, aizberot kūdras ieguves lauku ekspluatācijas gaitā radušās bedres, no kartu grāvjiem izraktās kūdras izlīdzināšana, kūdras pārvietošana no bērtņu joslas uz kartām un planēšana, veidojot izliektu kartas virsmu;
- 8.4.2. uz kūdras ieguves lauka virsmas nav pieļaujama minerālgrunts atrašanās un izkliede;
- 8.4.3. kartu grāvju un to elementu (kartu caurteku) tehniskajam stāvoklim jānodrošina nepieciešamā nosusināšanas norma, atbilstoši pielietojamajai kūdras ieguves tehnoloģijai un iegūstamās kūdras mitrumam (izņemot platības, kas tiek remontētas);
- 8.4.4. atbilstoši izvēlētajai tehnoloģijai grieztās kūdras ieguvei paredzētajām joslām uz kartas ir jābūt nolīdzinātām vai atbrīvotām no kūdras ar izjauktu dabisko struktūru vai atbrīvotām no virskārtas;
- 8.4.5. kūdras ieguves vietas tehnoloģiskie ceļi un ar tiem saistītās pagaidu būves, izņemot ziemas ceļus, ir tehniskā kārtībā un nodrošina netraucētu un drošu kūdras ieguves mašīnu un citu transportlīdzekļu pārvietošanos.

8.5.Kritērijs - Dārzkopības kūdras ieguves lauku aizsardzība no nezālēm

- 8.5.1. tiek veikti un nodrošināti nepieciešamie pasākumi, lai novērstu un mazinātu nevēlamo augu (nezāļu) izplatību kūdras ieguves vietā, kurā iegūtā kūdra tiek izmantota dārzkopībā. Raksturīgāko Latvijā kūdras ieguves vietās sastopamo nevēlamo augu (nezāļu) nosaukumi un attēli ir 4. pielikumā;
- 8.5.2. darbinieki ir apmācīti par nevēlamo augu (nezāļu) izplatības ierobežošanu kūdras ieguves laukos. Darbiniekiem ir pieejami metodiskie materiāli par nezālēm.

- 8.5.3. ieguves vietas nosusināšanas sistēmas, tehnoloģisko ceļu joslās un tehnikas uzglabāšanas laukumos regulāri tiek nodrošināti pasākumi purva videi neraksturīgu augu (nezāļu) izplatības ierobežošanai;
- 8.5.4. kūdras ieguves laukos nav pieļaujama tādas kūdras ieguves tehnikas vai iekārtu izmantošana, kura ir tikusi iesaistīta saimnieciskā darbībā ārpus kūdras ieguves vietas, bez papildu attīrīšanas no augu un augsnes daļiņām, kuru nokļūšana kūdras ieguves vietā var izraisīt purva videi neraksturīgu augu augšanu;

8.6. Kritērijs - Ugunsdrošības prasības

- 8.6.1. kūdras ieguves vietā tiek īstenoti ugunsdrošības pasākumi, lai novērstu un sekmīgi dzēstu ugunsgrēkus, kā arī mazinātu to sekas. Kūdras ieguves vietas ugunsdrošības pasākumu nodrošināšana tiek organizēta atbilstoši normatīvo aktu prasībām (Ministru kabineta 2016.gada 19.aprīļa noteikumi Nr.238 „Ugunsdrošības noteikumi”);
- 8.6.2. kūdras ieguves vietā tiek identificēti ugunsgrēka riska faktori un veikti pasākumi šo riska faktoru ietekmes mazināšanai;
- 8.6.3. kūdras ieguves vietai izstrādāts ugunsdrošības plāns;
- 8.6.4. atbilstoši derīgo izrakteņu ieguves projektam ir izveidots un tiek uzturēts tehniskā kārtībā nepieciešamais ūdens ņemšanas vietu skaits un apjoms. Ierīkotās ūdenskrātuves ugunsdzēsības vajadzībām ir aprīkotas ar speciālām norādēm. Pievedceļi ierīkojamajām ūdens ņemšanas vietām ir kārtībā, nodrošinot kūdras ieguves teritorijā esošās ugunsdzēsības tehnikas netraucētu piekļušanu;
- 8.6.5. kūdras ieguves un transportēšanas procesos izmantotās tehnikas vienības ir aprīkotas ar dzirksteļu slāpētājiem un individuālajiem ugunsdzēsamajiem aparātiem, spaini un 5 m garu virvi;
- 8.6.6. kūdras ieguves teritorijā nozīmēta atbildīgā persona par ugunsdrošības noteikumu ievērošanu ražošanas teritorijā;
- 8.6.7. kūdras ieguves teritorijā atrodas nepieciešamais ugunsdzēsības aprīkojums un inventārs, kas noteikts ugunsdrošības prasības ražošanas objektos reglamentējošajos normatīvajos aktos;
- 8.6.8. kūdras ieguves teritorijā vai kūdras uzglabāšanas objektā saskaņā ar tehnoloģiskā procesa kārtību organizē kūdras temperatūras kontroli. Konstatējot kūdras temperatūras bīstamu paaugstināšanos, veic pasākumus, kas novērš ugunsgrēka izcelšanos;
- 8.6.9. tiek ievēroti un organizēti pasākumi pašai ziedēšanās novēršanai, tajā skaitā:
- 8.6.9.1. vietu, kur paredzēts glabāt kūdras, attīra no degt spējīgiem atkritumiem un augu paliekām, grunti noplanē un noblietē;
  - 8.6.9.2. kūdras grēdās kontrolē temperatūru. Ja temperatūra ir sasniegusi 30° C, sasīlūšo materiālu izved vai veic pasākumus dzesēšanai;
- 8.6.10. Lai nodrošinātu kvalitatīvu ugunsdrošības pasākumu organizāciju, pretendents sadarbojas ar Valsts meža dienesta vietējo Virsmežniecību un Valsts ugunsdzēsības

un glābšanas dienesta vietējo nodaļu, informējot par plānotajām darbībām kūdras purvā.

8.7.Kritērijs - Vides aizsardzības prasības

- 8.7.1. kūdras ieguves vietā tiek ievērotas normatīvajos aktos noteiktās vides aizsardzības prasības, kā arī vides aizsardzības prasības, kuras izvirzījis zemes īpašnieks vai tiesiskais valdītājs, ja kūdras ražotājs kūdras ieguves vietā saimniecisko darbību realizē uz līguma pamata;
- 8.7.2. darbiniekiem ir nepieciešamās zināšanas un izpratne par vides aizsardzības prasībām, ir pieejams atbilstošs aprīkojums vides aizsardzības pasākumu efektīvai izpildei: kūdras ieguves darbu izpildē iesaistītajām tehnikas vienībām ir jābūt aprīkotām ar vides aizsardzības komplektu (naftas produktus absorbējoši paklāji, naftas produktus absorbējošas bonas, cimdi un atkritumu maisi);
- 8.7.3. ir identificēti procesi, kuriem ir potenciāla ietekme uz apkārtējo vidi, tajā skaitā bīstamu vielu glabāšana un rīcība ar tām, novērtētas alternatīvas pieejas un noteiktas atbilstošas koriģējošas darbības, par tām ir informēti darbinieki;
- 8.7.4. kūdras ieguves vietā izmantotie kūdras ieguves paņēmieni un tehnoloģijas tiek izvēlētas un pielietotas tā, lai mazinātu ieguves procesos radītās nelabvēlīgās ietekmes uz cilvēku un vidi, tajā skaitā, augsni, gaisu, ūdeni;
- 8.7.5. ir izstrādāts un tiek ievērots atkritumu apsaimniekošanas plāns. Ir jānodrošina regulāra ražošanas atkritumu savākšana un nodošana atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumam. Par atkritumu apsaimniekošanu noslēgts līgums;
- 8.7.6. kūdras ieguves vietas būvniecības un ekspluatācijas laikā notiek kūdras daļiņu pārvietošanās pa kūdras ieguves vietas detaļo nosusināšanas tīklu un to nosēšanās grāvjos, it īpaši posmos ar minimāliem kritumiem. Šo iemeslu dēļ uz kontūrgrāvjiem pie to ieteces novadošā tīkla novadgrāvjos tiek veidoti sedimentācijas baseini, kas nodrošina kūdras smalko daļiņu uztveršanu. Sedimentācijas baseini regulāri jātīra no tajos ieplūdušās kūdras smalknes;
- 8.7.7. Kartu grāvju caurteku augšgalos ierīkoti metāla sieta vai koka konstrukcijas filtri, kas nodrošina to aizsardzību pret piesērējumu un vienlaikus neļauj kūdras smalkajām daļiņām ieplūst izveidotajās meliorācijas sistēmās, tādējādi mazinot novadgrāvja piesērēšanu,

8.8.Kritērijs – Personāla kvalifikācija kūdras ieguves jomā

- 8.8.1. Kūdras ieguvē iesaistītajiem vadošajiem darbiniekiem (darbu vadītājs, atbildīgais par derīgo izrakteņu ieguvē, darba aizsardzību, vides aizsardzību un ugunsdrošību) jābūt atbilstošai profesionālajai izglītībai, papildizglītībai vai darba pieredzei derīgo izrakteņu ieguves vai pārstrādes jomā;
- 8.8.2. Kūdras ieguves darbos iesaistītajam tehniskajam personālam ir jābūt atbilstošai kvalifikācijai un kompetencei, ko apliecina dokumenti par attiecīgās kvalifikācijas iegūšanu (piem., kompetentas institūcijas izsniegta apliecība par tiesībām vadīt mehāniskos transporta līdzekļus, apkalpot mehānismus un iekārtas u.c).

8.9. Kritērijs – Darba aizsardzības pasākumi

- 8.9.1. Darbības kūdras ieguves vietā plānošanai, organizēšanai, īstenošanai un vadīšanai jāgarantē droša un veselībai nekaitīga darba vide. Darbavietu plānojums, konstrukcijas, pielietojamie tehniskie līdzekļi, to aprīkojums un komplektācija tiek veidota tā, lai nodarbinātie varētu veikt darba pienākumus, neapdraudot savu vai citu nodarbināto drošību un veselību;
- 8.9.2. Tiek veikta darba vides iekšējā uzraudzība, tai skaitā darba vides riska novērtēšana;
- 8.9.3. Tiek nodrošināta obligātā veselības pārbaude tiem nodarbinātajiem, kuru veselības stāvokli ietekmē vai var ietekmēt veselībai kaitīgi darba vides faktori, un tiem nodarbinātajiem, kuriem darbā ir īpaši apstākļi;
- 8.9.4. Nodarbinātie tiek nodrošināti ar nepieciešamajiem individuālajiem darba aizsardzības līdzekļiem;
- 8.9.5. Uzņēmums nodrošina nodarbināto regulāru praktisko apmācību un instruēšanu darba aizsardzības jautājumos saskaņā ar Darba aizsardzības likumā noteiktajām prasībām. Nodarbināto apmācību veic kompetentas personas, kas atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajai kārtībai ir sertificētas attiecīgu apmācību veikšanai;
- 8.9.6. Veicot kūdras ieguvi, darbinieki atbilstoši darba apstākļiem ir nodrošināti ar pirmās medicīniskās palīdzības līdzekļiem.

8.10. Kritērijs - Darba tiesības

- 8.10.1. Tiek ievērotas darba tiesību normas;
- 8.10.2. Darba samaksa un tās noteikumi darbiniekiem ir saprotami un godīgi, kā arī atbilst normatīvajiem aktiem vai darba koplīgumam;
- 8.10.3. Darba stundu skaits atbilst valstī noteiktajam saskaņā ar normatīvajiem aktiem vai darba koplīgumu;
- 8.10.4. Netiek nodarbināti pastāvīgā darbā darbinieki, kuri nav sasnieguši 15 gadu vecumu vai kuri līdz 18 gadu vecuma sasniegšanai turpina iegūt pamatizglītību. Ja tiek nodarbināti jaunieši, kuri ir sasnieguši minimālo nodarbinātības vecumu, bet ir jaunāki par 18 gadiem, jānodrošina, lai netiktu apdraudēta jauniešu veselība, drošība vai tikumība, kā arī lai jaunieši netiktu nodarbināti bīstamos darba apstākļos vai darbos, kas varētu kaitēt jauniešu izglītībai.